

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 20.— Dina za inozemstvo 30.— neobvezno

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:

Medbošniška cesta št. 16/L. Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravištvu:

Ljubljana, Prešernova ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnici:

Maribor, Barvarska ul. L. Celje, Aleksandrova c.

Račun pri poštn. čerkov. zavodu št. 11.812.

Ljubljana, 22. februarja.

Včeraj je Duca Mussolini podal italijanskemu ministrskemu svetu ekspozé o rešitvi reškega vprašanja. Če primerjamo njegova izjavljana z govorom gospoda Ninčića, moramo priznati, da so senzacionalna in več, ona so porazna. Porazna za politiko naše vlade in za obrambo rimskega sporazuma, s katero sta gospoda Pašić in Ninčić pridobila večino jugoslovenskega parlamenta za ratifikacijo konvencij o Reki.

Glavna Ninčićeva obrambna teza je bila, da smo Reko že l. 1920 izgubili in da bi bil vsak poskus izrniti Italijo iz pozicije beati possidentis zaman. Predvidena arbitraža da je bila povsem problematična, ker bi jo švicarski predsednik sprejel le v slučaju, da bi se obe državi nanj obrnili, kar se je zdelo g. Ninčiću izključeno. Apel na Zvezo narodov ni imel praktičnega pomena, in bi bil za nas le nekaj blažev blagoslov, dočim bi Reka ostala v rokah Italije. In tako je prišel minister Ninčić do zaključka, da je postal le dvojen izhod: ali nov sporazum radi Reke v smislu naše rezignacije ali pa, da je ostalo vprašanje »še nadalje odprto«. Ninčićevi zagovorniki so proti argumentom opozicije alternativo zunanjega ministra formulirali jasneje in odkritjeje: *all sporazum po volji Italije ali po volji*.

Mussolinijeva argumentacija te alternative ne postavlja. Medtem ko Ninčić daje Italiji vse adute v roko, priznava Mussolini moralčno in politično slabost italijanske pozicije v reškem sporu. On nič ne prikriva, da je obveznost Italije la rapalske pogodbe bila tako jasna in čvrsta, da bi »odpoved pogodbe«, pod čemer je razumeti strašilo aneksije, ki ga je v temnih obrisi prikazoval g. Ninčić jugoslovenski javnosti, »dvignila proti Italiji pol Evrope! To se pravi z drugimi besedami, da bi Italija ne mogla storiti obširnega koraka, ki bi jo moralčno diskvalificiral in bi mogel povzročiti komplikacije, katerih obstojnost bi že sama na sebi daleč daleč odtehtala ves materijalni in politični dobitek njenega dejanja. Mussolinija diči lepa lastnost iskrenosti. Zato se ne čudimo njegovemu priznanju, da je tudi Storzino pismo, ki se tiče Delte in Barosa, mednarodno pravno za Italijo v polnem obsegu obvezno. In vendar je bila teza, da Storzino pismo pred internacionalnim forumom ne bi držalo, ena glavnih predpostavk vse radikalne politike v reškem vprašanju!

Toda kar je glavno: Mussolinijeva alternativa za rešitev reškega spora je povsem drugačna nego Ninčićeva. Za njeza se glasi vprašanje ali vojna ali nadaljna pogajanja. Postavil ga je tako (in ga tudi kot resen državnik drugače postaviti ni mogel), da je kot *realno* pot pustil odprto le drugo možnost. Pod pogojem seveda, da je Jugoslavija na to pristala, kajti o arbitraži švicarskega predsednika je g. Mussolini povsem *drugače mislil* nego g. Ninčić. On od Italijo izpoveduje, da bi ta arbitražo bila Italijo prisilila izpolniti rapalsko pogodbo in apel Jugoslavije na Zvezo narodov se mu ne zdi brezpomeno teoretiziranje, temveč opasen eksperiment za Italijo, kajti »izid« — pravi Mussolini — »bi bil negotov«. Kaj vse to pomenja, je jasno. Jugoslavija, in ne Italija je imela politične trumfe v svojih rokah in zvestoba rapalski pogodbi je bila za Italijo ugodnejša nego odkrita otvoritev reškega konflikta, ki bi bila po Mussolinijevem priznanju »postavila vprašanje granic in Jadrana na kocko«!

Gospod Mussolini je s svojim ekspozicijem podrl vso obrambo ministra Ninčića. Glavni argumenti našega zunanlega ministra so ovrženi. S tem pa je doprinešen tudi dokaz, da je bila politika Jugoslavije na napačni poti od trenutka, ko smo pričeli opuščati pravno osnovo rapalske pogodbe. Iz ust italijanskega premijera vemo sedaj, da je bila naša pozicija ne le pravno nepremagljiva temveč tudi politično silno močna, ker je konflikt radi Reke zatvarjal Italiji pot na Balkan.

Kako smo to pozicijo opustili ter za zavod sv. Jeronima, avtonomijo pravoslavne cerkve v Italiji in izmenjavo kron v znesku nekotliko milijonov lir izročili Reko Italiji, da si pridobimo njeno platonično ljubezen, njej pa na široko odpremo vrata na Balkan, to spada v eno najmučnejših poglavlji naše narodne zgodovine, katere objektivna sodba se bo skilcevala na klasično pričevanje samega Mussolinijal!

Poincare demisijonira

Berlin, 22. februarja. s. »Vorwärts« doznava iz Pariza, da je Poincaré vsled pille zmage v senatu izjavil predsedniku republike, da s tako malo večino ne more vladati, vsled česar mu bo ponudil svojo demisijo. Ni dvoma, da bo predsednik sprejel njegovo ponudbo.

Marković kriv, pa za nedolžnega proglašen

V TAJNEM GLASOVANJU SO RADIKALI IN TURKI ODKLONILI OBLTOŽNICO OPOZICIJE. — ODLOČNA ZAVRNIŠEV KLEKET POSL. RANKOVICA PROTI BIVŠIM DEMOKRATSKIM MINISTROM. — BURNI POTEK SEJE.

Beograd, 22. februarja. r. Na današnji seji skupščine se je nadaljevala razprava o obtožbi pred bivšemu ministru pravde dr. Lazi Markoviću.

Prvi je govoril posl. Jovo Popović (zemlj.), ki je silno ostro napadal dr. Markovića, katerega je imenoval »tip«, za kar ga je predsednik klical k redu. Posl. Popović je dokumentarčno dokazal, da je dr. Marković delil svojim volilcem kot »stromešnim dobrovoljem« brezplačno zemljo in tako nagradil tudi mnoge bogataše. Posl. Popović smatra, da so cinčari, Grki in drugi tuji elementi, ki so se vmešali v naše javno življenje utisnili v pogledu morale družbi svoj pečat. Pri njih je izvor korupcije.

Posl. Puceelj (zemlj.) je v osebnem popravku ugotovil, da je res kot član fin. ekon. komiteja z drugimi ministri podpisal Markovićeve akt glede Teokarevića, zanašajoč se pač na osebno poštenje g. Markovića.

Posl. dr. Kumanađi (dem.) je nato pojasnil, da je izvršil ministriški komitej svoj sklep na podlagi Teokarevićeve prošnje, da naj se mu dovolijo v Nemčiji nekateri nabave na račun vojne odškodnine. Ministrskemu komiteju pa ni bilo absolutno nič znano o odnosjih Teokarevića napram tvrdki Ilić & Teokarević & Petrović. Odlok ministrskega komiteja je bil popolnoma korekten in storjen na podlagi tedanjih predpisov. Dr. Marković je pri sodišču odškodnino ne osebni Teokareviću, temveč firmi, ki ni imela na to pravice.

Posl. Kremžar (kler.) je zahteval, najstrože postopanje narodne skupščine v stvari, ki je na dnevnem redu.

Posl. Jovan Subotić (rad.), je izjavil, da se ne sme v privatno življenje človeka posegati na način, kakor se je zgodilo to v sedanjih razpravah. S tem se doseže samo to, da bo oškodovan ugled naše kraljevine. Sicer pa po njegovem mnenju navedbe obtožnice niso dokazane. Med njegovim govorom je prišlo do burnih prizorov in je moral predsednik Jovanović ponovno pozvati zbornico k miru.

Seja je bila ob 12.45 zaključena.

POPOLDANSKA SEJA.

Popoldanska seja se je pričela ob 16.45. Prvi je govoril

demokrat Dragotin Pečić

ki je v dolgem, globoko zasnovanem govoru razpravljal o ministriški odgovornosti v zvezi s slučajem dr. Laze Markovića ter ostro polemiziral z radikalnim poslancem dr. Subotičem. Pečić je v glavnem poudarjal odgovornost dr. Markovića v šestih slučajih: 1. Za način odhajanja in otvoritve tovarne špirita v Subotici, 2. v stvari Altruistične banke, 3. o prodaji sladkorja in o tovarni sladkorja v Beogradu, 4. o tiskanju obveznic za vojno odškodnino, 5. v slučaju Teokarevića in 6. v slučaju razdeljevanja zemlje Markovićevo volilcem. — Pečićev govor je napravil na vse prisotne zelo globok vtis. V podrobnostih je govoril najprej o prodaji tovarne sladkorja, ter da je bila država pri prodaji sladkorja oškodovana za 150 milijonov dinarjev. Dr. Marković je danes silen bogataš, pa izvora svojega bogastva ne more dokazati. Omenja afero Golo paše v Parizu, ki je bil obsojen, ker ni dokazal od kod ima denar. V volilnem okrožju dr. Markovića je zemljo dobil vsakdo, ki se je oglašil kot radikalni volilec. V ministarstvu pravde se je delila zemlja tudi umrlim osebam. Obveznice za vojno odškodnino je dal tiskati dr. Marković pri tiskarnah za ceno, ki je 6 do 7 krat večja nego drugod. Zaslužili so se milijoni. Največja afera Laze Markovića pa je slučaj firme Teokarević. Dr. Marković je bil pri tem materijalno udeležen. Zagotovil si je pri tvrdki Teokarević mesečno rento dvajset tisoč dinarjev. Govornik je dokazal, da so dani vsi pogoji po § 125 k. z. da se otvori kazenska preiskava. Njegov govor je vsa opozicija burno odobrvala.

Za njim je dobil besedo

radikal Mihajlo Ranković.

Rekel je, da je prvi začel borbo proti dr. Markoviću v radikalnem klubu. On je Markovićeve sfere natančno preiskal. Našel je, da je Marković grešil in da je bilo njegovo delo nepravilno. Ker p. govornik ni pravnik, ne more doznati, koliko je delo dr. Markovića tudi nezakonito. Vsled njegovih napadov je Marković demisijoniral. Potem je o stvari sodil poseben odbor radikalnega kluba, ki je smatral, da Marković ni kriv.

On (govornik) pa meni, da je kriv. Seveda, je li Marković kriv s stališča zakona, to naj rešijo pravniki.

Rankovićevo izmotavanje so izzvali posmeh pri opoziciji ter se še čujejo klici: Nikar ne govori o morali, ko si bli spijou! Ranković: Trebalo bi Markovića staviti pod obtožbo tudi radi prodaje Schumacherjeve klavnice. Dalje pravi: Te stvari je treba v skupščini likvidirati načelno, ker je (obrnjen proti demokratom) tuil med vami mnoge ljudi, ki bi morali dati odgovor. V tem oziru je treba bliže ogledati delo dr. Zerjave, dr. Poljaka, dr. Voje Marinkovića, Ivica Kavatića, Riste Jojića in dr. Kramerja ter mislim, da bi tu dobil rekord v izvoznih. Pri teh besedah nastane hrup prepr med radikali in demokrati. Med neprestanimi medklici demokratov je posl. Ranković napadal demokratske ministre iz koalicijskega kabineta. Predsednik je le težko držal red. Ranković je rekel: V času koalicijske vlade se je uporabila jako velika narodna imovina, t. j. direkcija plena, za kar doslej še ni nihče odgovarjal. Dr. Zerjav je kot minister učinil pogreške na škodo države ter mora zato na sodišče. Ogromen hrup. Davidović: Ne obrekuje pavkino. Povejte, kaj je zagrešil! Budisavljević: Zakaj naj dr. Zerjav odgovarja, on ni nihče zagrešil. Hrup postaja vedno večji, predsednik zvonil z velikim zvoncec, tako da privabi celo Pašića v dvorano. Budisavljević kriči: Omenite vsaj eno zlorabo Ranković! Ali vam ni dovolj, da obstojajo o tem uradni akti, ali hočete, da vam pokazem vse akte? Demokrati protestirajo in kličejor: Pokažite nam, da vidimo. Budisavljević: Pokažite nam vsaj eno pogreško! Ranković: Ali hočete, da vam pokazem subotičko afero, ki se tiče Voje Marinkovića, ali hočete, da vam povem o Poljaku, kako je delal, ali hočete, da vam navedem slučaj dr. Kramerja s proslavljenimi izvoznikami. Demokrati burno protestirajo. Davidović vli: Vi ste dobili izvoznice, mi pa ne! Ranković nadaljuje: Ali da omenim Ivica Kovčevića, ki ne spada k vam, ki pa je delal zlorabe. Dalje pravi Ranković, da je Gjoka Popović vzel v finančnem ministarstvu 30 tisoč dinarjev in da jih sedaj ni vrnil. Demokrati zopet burno ugovarjajo.

Izjava

Da bi omilil porazen utis iznešenih obtožb proti svojemu somišljeniku, je nar. posl. g. M. Ranković oklevetal nekatere blišje demokratske ministre, med njimi tudi dr. Zerjavo in mene. Izjavljam v svojem in v imenu odsotnega dr. Zerjave, da se v polnem obsegu pridružujem izjavi prijatelja Riste Jojića in se glede korektnosti svojega poslovanja kot ministra podvrževa vsakemu sodišču in vsaki anketi.

Proti meni je bil očitak gosp. Rankovića že enkrat, in sicer ob nastopu Protić - Korošičeve vlate, iznešen v parlamentu od strani gosp. Stojana Ribarca. Jaz sem takrat pismeno pol pričami pozval gosp. Ribarca, da pristane na anketo o mojem poslovanju, kar je mogel tem lažje storiti, ker je

govoril, na koncu pa je dobil besedo dr. L. Marković, ki je v dolgem govoru, kateri je trajal več kakor dve uri, poizkušal, da z lepimi frazami odvrne od sebe dokumentirano obtožbo opozicije. Po njegovem govoru se je oglašilo več poslancev radi osebnih pojasnil, nakar je zbornica prešla na

tajno glasovanje.

Pri glasovanju so poslanci opozicije opazili nepravilnosti pri kvantitah in glasovnicah, ki so bile označene, vsled česar so burno protestirali. Predsednik Jovanović je moral odrediti, da so razdelili nove glasovnice, tako da se je glasovanje izvršilo šele ob 22. Po končnem glasovanju se je objavil rezultat: 127 poslancev je glasovalo za prost prehod na dnevni red, 67 glasov je bilo za to, da se dr. L. Marković izroči sodišču, 5 glasovnic je bilo praznih.

Prihodnja seja bo jutri dopoldne ob 9.30 z dnevnim redom: nadaljevanje proračunske razprave.

bil v resortu trgovine in industrije moj naslednik. Gosp. Ribarac na moj poziv ni ukrenil ničesar. Privatnim obrekovalcem pa sem dal že opetovano priliko, da nastopijo pred sodiščem dokaz restice. Na meni ni ostala senca krivice.

Svoj in dr. Zerjavov pristane na Jojićevo izjavo sem telegrafično sporočil predsedniku demokratskega kluba gosp. Davidoviću.

Dr. Albert Kramer.

Opozicijski blok

Beograd, 22. februarja, p. Danes dopoldne ob 10. so imeli sestanke šefi opozicijskih skupin. Davidović dr. Korošec in dr. Hrasnica. Na sestanku so sklepali o tekočih poslih opozicijskega bloka. Vsi šefi so bili rezervirani glede detajlov razgovorov, izjavi pa so, da so pogajanja završena ter da gledajo na situacijo najoptimističneje. Klerikalc javljajo, da potuje dr. Korošec jutri v Zagreb, kjer bo poročal Radličevcem o zadnjih razgovorih v Beogradu. Nato bo Korošec nadaljeval pot v Ljubljano, kjer bo predložil definitivne predloge o bloku glavnemu odboru klerikalne stranke. Tudi dr. Hrasnica bo v nedeljo poročal svojemu glavnemu odboru o toku dogodkov. Po vseh trditvah se nahaja vprašanje bloka pred svojo definitivno rešitvijo. »Odklej« objavlja povodom vesti, da bi Pašić mogel z ostavko prehiteti definitivno sklepanje bloka in na ta način zmešati opozicijske skupine, izjavo dr. Korošca, slično izjavi g. Davidovića, da bi tak Pašićev akt imel najmanjše no mogel vzmiriti dogovarjajoče se skupine opozicije. »V tem slučaju, je rekel dr. Korošec, bi mi isti dan podpisal sporazum bloka ter sem siguran, da bi nas glavni odbori naših strank ne dezavuirali«.

Macdonald gradi vojne ladje

VELIKA ZAUPNICA V POSLANSKI ZBORNICI.

London, 22. februarja. r. Sinoči se je sestala spodnja zbornica na sejo, da razpravlja o vladinem predlogu za povišanje proračuna za pet križaric. Sprisng je očital delavski vladi, da je odstopila od svekega volilnega programa. Macdonald je izjavil, da je obljubil spodnjemu domu, da ne bo odlašal brez privolitve doma nobene gradnje. Govornik opozarja, da bo gradnja teh pet križark služila nadomestitvi onih enot, ki so bile izgubljene. Vlada smatra to za svojo dolžnost. Jasno je, da nobena država, niti Francija, niti Amerika, niti Japonska ne bo protestirala proti gradnji teh križark.

Težkoče v avstrijsko-ruskih pogajanjih

AVSTRIJA NOČE PRIZNATI BRESTLITOVskega MIRU.

Moskva, 22. februarja. h. V vprašanju de jure priznanja zveze sovjetskih republik s strani Avstrije zastopajo moskovski vladni krogi stališče, da je Avstrija priznala sovjetsko vlado že s podpisom mirovne pogodbe v Brest-Litovsku. Čeprav so zavezniki to pogodbo razveljavili, vendar ni izgubila s sveta in znači zakonito priznanje sovjetske Rusije. Temu nasproti stoji Avstrija na stališču, da se je z mirovno pogodbo v Parizu zavežala priznati pogodbo v Brest - Litovsku za neveljavno. Vsled tega je položaj tak, kot bi ta pogodba sploh ne bila podpisana.

Za kronske vpokojence

Beograd, 22. februarja. p. Finančni minister je v vprašanju kronskeh umirovljencev izdal pojasnilo, da bodo oni uradniki, ki so bili umirovljeni pred prevratom, dobivali po penzijskem zakonu ki velja v dotičnih pokrajinah, določeno penzijo v kronah, ter bodo dobivali od 1. marca 1923. na podlagi sklepa ministrskega sveta od 25. aprila 1923 št. 9.000 poleg kronske plače isto draginjsko doklado, kakor dinarski umirovljenci. Po čl. 232 uradniškega zakona, bodo prej umirovljeni uslužbenci dobivali tudi nadalje isto pokojnino in draginjsko do klade. Minister je uvidel, da je potrebno, da se izboljša položaj vseh umirovljencev, posebno kronskeh umirovljencev, vsled česar je v proračun za 1924 in 1925 sprejel poseben kredit 50 milijonov dinarjev za doklade umirovljenecem in umirovljenkam. O prevedenju kronskeh umirovljencev v dinarske, je minister odredil, da se o tem »zbirajo podatki«.

KONFERENCA MALE ANTANTE

Praga, 22. februarja. j. »Česke Slovo«, ki je blizu zunanjemu ministru, razširja iz Beograda vest, da naj bi se prihodnja konferenca Male antante vršila že meseca

aprilu v Pragi. Zadnja beogradska konferenca je določila kot termin mesec juli.

Inozemske borze

22. februarja.

CURIH: Beograd 7.25, New-York 577.50 London 24.02, Pariz 24.50, Milan 24.95, Pariz 16.80, Budimpešta 0.1000, Bukarešta 3.22, Sofija 4.45, Dunaj 0.008125.

TRST: Beograd 28.50 do 28.00, Dunaj 0.0925 do 0.0830, Praga 67.25 do 67.65, London 90.65 do 90.90, New-York 22.975 do 23.125, dinar 28.50 do 29, uradni tečaj zlate lire 448.70.

FRAGA: Beograd 43.375, Dunaj 4.83, Berlin 7.55, Rim 152.50, Budimpešta 8.35, Pariz 150, London 150.50, New-York 35, Curih 607.50.

BERLIN (v milijonih): Beograd 53.865, Milan 181.545, Praga 122.103, Pariz 179.550, London 154.500, New-York 1.180.500, Curih 728.175.

LONDON: Beograd 345, Berlin 10.25, Pariz 100.50, Rim 99.98, Curih 24.01, New-York 451.02, Praga 148.02.

NEW-YORK: Beograd 123, Berlin 25.5, London 431.50, Pariz 473.50, Rim 432.50, Dunaj 14, Budimpešta 32, Praga 290.25, Bukarešta 50.

Književna politika

Učiteljski koledar

(Učiteljski kalendar za 1924. god.)

Izdalo ga je Udruženje jugoslovenskih učiteljev v Beogradu, tiskala pa tiskarna Sr. Save Istotam. Obsega 222 strani velike osmerke in je trojezičen. Uredniki so mu bili: za srbski del Mih. M. Stanovjević, urednik "Učitelja"; za hrvatski del Jos. Škavčić, urednik "Napretka"; za slovenski del pa Ivan Dimnik, urednik "Učiteljskega tovariša". Marsikdo se bo vprašal, ali je bila ta publikacija potrebna, ko imamo že toliko drugih koledarjev, almanahov itd.? Radi koledarja kot takega brez dvoma ni našel na v knjigi toliko informativnih, živo pisanih razprav in esejev, da ti ne bo žal, ako knjigo v njegovem glavnem delu prečitaš do konca. Začetek enciklopedije jugoslovenskega učiteljstva!

Tri vole mladega jugoslovenskega drevesa so vrle prvi sad dejanskega ujedinjenja in iskrene državotvorne misli. Pionirji, ki jim je prepuščena solska vloga naše mladine, so dokazali, da uspešno svoje misli in da jim je neodotakljiva država prva misel. "Prispevke partij, koju volite, ali se v buduću odlično stavite prptiv svotvora, koji bi bio razoriti državno jedinstvo". Tako piše učitelj Mih. Jović v uvodnem članku. Te besede naj bi si zapisali naši političarji globoko v srce in kmalu bi se v naši državi cedila mleko in med.

Analogno končava dr. K. Ozvald svoj didaktično-pedagoški esej o vzgoji prave

demokracije: "Veliko ljubezni pa veliko svobode, prave, pristne in ne kakega surogata bo treba pri vzgoji našega človeka, ako hočemo priti do resnične demokracije, ki bi naj ne bila nič drugega, nego politična organizacija — pravne (to je etično misleče, čuteče in živeče) družbe" (str. 31.). Izmed slovenskih učiteljev so prispevali za esejistični del koledarja še Lud. Černel (zaprtečevala in ocenjevanje učiteljstva), P. Fiere (O bistvu delovne šole) in Peter Močnik (Solstvo in prsveta v Korotanu). Same informativne, prikupno pisane razprave, ki jih bo z zanimanjem čital in tudi razumel vsak jugoslovenski inteligent nič manj interesa ne bodo vzbujali prispevki srbijskih in hrvatskih pedagogov. Jezik je prožen in tekoč, čeprav moti posebno v slovenskem in hrvatskem delu preobilica tiskovnih pogrešk. Dr. Baklj nas navaja, kako naj dvignemo moralnost med narodom, dr. Dobr. Ger. Popović se na kratko bavi z vlogo učitelja »o higijenskom prosvetovanju«, univ. prof. V. Džorović se spominja »nekronanega kralja Bosne«, bivšega skupnega avstro-ogrškega ministra V. Kalaja, poslanika na beograjskem dvoru, in piše njegove prijateljske odnose s knezom Mihajlom z vso toplino. Dr. Paja Radosavljević (Njujork) nas vodi v delavnice svetovnih piscev in nam predločuje dnevni čas, ki so se ga ti namreče posluževali za snovanje svojih del, Mih. M. Stanovjević nam prikazuje velikoga srbskega dobrotnika učiteljskih šol Jov. Gavrilovića, dr. Voj. R. Mladenović razpravlja o pojmu »karaktera kod

Herberta i Keršenkačnera«, hrvatska učiteljica Jelisava Vavra razprada »nove misli o uzgajanju«, dr. Blag. D. Marković (Ušice) zagovarja potrebo strokovno kvalificiranih nastavnikov v učiteljskih šolah (ima popolnoma pravi), dr. Fran Mandić (Zagreb) nam podaja nekaj točk iz eksperimentalne psihologije in pedagogije, dr. Dušan Rajčić (Beograd) razpravlja o svobodnih pismenih sestavih, Sret. M. Adžić (Beograd) je zbral iz najrazličnejših srbskih pedagoških listov 50 aforizmov, Ljub. M. Protić (Beograd) pa nam izlaga svoje misli, kako naj bo zasnovana prva knjiga, ki jo dobi učenec v roke, abecednik (bukvar).

Za esejističnim delom sledi bolj ali manj obsežne biografije s slikami znanih jugoslovenskih pedagogov in prosvetnih delavcev. Slovence zastopajo Anton Martin Slomšek, ustanovitelj slovenske šolske Matice Henrik Schreiner, pedagog-didaktik in psiholog Viktor Bežek, matematik in metodik dr. Fran vitez Močnik, največji živeči pobornik slovenskega učiteljstva Engelbert Ganzi, ustanovitelj pedagoško-znanstvenega lista »Popotnik«, Miha J. Nerač, ustanovitelj »Učiteljskega tovariša« Andrej Praprotnik in organizator slovenskega naprednega učiteljstva naš starina Luka Jelenc.

Kakor mozaike se vrste med temi bratje Srbi in Hrvati. Naj jih navedemo! Srbski pedagog in književnik dr. Vojislav Baklj, hrvatski pedagog Stj. Basariček, reformator srbskih šol v Vojvodini dr. Djordje Natošević, hrvatski pedagog in književnik Milat Stojanović, srbski pedagog Jovan Mladrogović, organizator hrvatskega učiteljstva Iv. Filipović, srbski pedagog Sreten M. Adžić, najvišji, l. 1921. umrl pobornik narodnega edinstva, hrvatski pedagog in književnik Slovenec Davorin Trstenjak, univ. prof. v Njujorku Srem-

čan dr. Paja Radosavljević, direktor ženskega beogradskega učiteljskega Ljubomir M. Protić, Hrvat dr. Jure Turić, profesor višje pedagoške šole v Beogradu dr. Dušan Rajčić, veteran srbskih učiteljev Mih. Jović, Sreten Dinčić, hrvatski pedagog Ljudevit Modec, dolgoletni predsednik učiteljskega združenja Uroš Blagolević, Novosadčan Mila Nešković, predsednik hrvatskega književno-pedagoškega zbora v Zagrebu dr. Sigismund Cahovac, Srbin Dimitrije Putniković, pesnik Avdo Karabegović in vrli organizator bosanskega sokolstva Dušan M. Bogunović.

Seveda imamo še celo kopico tudi drugih narodnih prosvetiteljev, kojih življenjepisi pa se radi pomanjkanja prostora letos niso mogli objaviti.

Koledar naševa nadalje vse šole v naši državi, važneje imenoma, druge samo po številu. Temu statističnemu delu so nazivane učiteljske organizacije in ustanove. Prezrilo se ni prosvetno delo neosvobojenih učiteljev in učiteljic okraj naše meje (socialni pedagoški tečaj v Juljski Kraljini) in pozabilo se ni na delavce same (Pavla Hočevarjeva, Leopoldina Leskovec, Ferdo Kleinmayr, Ivan Vovk, Jože Pohor, Karel in Albert Širok, Josp Ribič, Janko Samec in Metod Peterneč). Omenjen je učiteljski pevski zbor, ki je pod vodstvom Srečka Kumarija nesel našo pesem meseca septembra 1923. v gor. Italijo in orisana sta na kratko delovanje in program slovenske šolske Matice. Dobrodošla so v koledarju praktična navodila za učitelje, ki posetijo prvič našo kraljevsko prestolnico, in opozoritev na razne znamenitosti tega mesta, končno navodila državnih ustanov in oblastev, ki imajo v njem svoj sedež. Praktični del zaključujejo izvečki raznih zakonov in uredb (takse, povračilo potnih stroškov, poštni tarif,

olajšave za potovanje po železnici itd.). Našteti so vsi pedagoški in mladinski listi in pedagoška dela, ki naj služijo temeljitejši naobrazbi učiteljstva. Leposlovni del koledarja urva trije sonetov našega Ganga, ki v vznemelih besedah opeva težko preživetno domovino. Nadaljnji prispevki v vezani in nevezani besedi And. Gavrilovića, Silv. Sr. Kranjčevića, Cencelova Novaka, Djure Jakšića, Janka M. Veselinovića in Jov. Udličkega so deloma na višku, deloma omembe vredni.

Slaba stran publikacije je tehnične narave. Predvsem kvarit celoten vtis nebroj tiskovnih pogrešk, ki bi se jim bilo lahko ogniti, ako bi končno korektura slovenskega dela izvršil slovenski urednik. Da tudi kakovost papirja ni posebno privlačna, se razume spriču razmeroma nizko postavljene cene samo ob sebi. Tudi tiska ne morem pohvaliti.

Čul pa sem vseeno, da bi naša Učiteljska tiskarna celo za nižjo ceno knjigo lepše opremila in ji dala boljši papir. Naj še omenim, da je naslovna stran primerena, čeprav spominja po svoji tehniki na anahronistične publikacije Mohorjeve družbe. Knjiga se naroča pri Učiteljski knjigarni. Cena broširanemu izvodu je 15 Din.

Resume?
Jugoslovensko učiteljstvo se ujedinjuje tako kakor bi se morali udeleževati vsi drugi. Mogoče mu je lažje, ker tvori avtohtono skupino jasno začrtani ciljev in globokega pričnanja. Ta resnica pa ne more opravilčevati nas, ki smo slabe volje. Potrebno je, da se spoznavamo in spoznamo. V knjigi bo našel tudi neudeti marsikaj zase, zato jo vsem toplo priporočamo.

Mali oglasi

Vaška beseda 50 par

Za "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Privredive

«Oržuna» Vič

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Čerit

Popravila klobukov

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Službe

(dobe)

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Službe

(iščejo)

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Službe

(iščejo)

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Službe

(iščejo)

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Službe

(iščejo)

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Službe

(iščejo)

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Službe

(iščejo)

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Službe

(iščejo)

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Oskrbnik

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Kovač

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Službo v pisarni

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Mizarski pomočnik

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Milnarski pomočnik

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Potnik

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Dobro šteparico

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Služkinjo

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Kuharica in sobarica

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Krojaška pomočnica

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Otomana

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Spalna oprava

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Razno opravilo

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Več moške obleke

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Apno

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Moška črna obleka

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Sivinski stroj

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Kostanjeva lesa

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Čebulček in korenjevo

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Vsako mrazino antene

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Književni delci

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Lipe

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Dve hiši

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Prodaj posestvo

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Priloga prevetkega štečila ponudb mi ni mogoče, odgovarjati vsem 230im ter jim vratiti slike. Zaradi tega se tem potem zahvalujem vsem. Izbrala sem si samo eno ponudbo, druge uničim. Katera se hoče hitro omožiti, naj se obrne na dnevnik "Jutro".

Stanovanjske hiše v predmestju Ljubljane, vr. stanovanja tačaj prosta, po 22.500, 100.000, 150.000 in 175.000 Din;

GOSTILNO IN TROVINO, 10 km od Ljubljane s štiri oranje zemljišča, s inventarjem, 175.000 dinarjev;

KOLODET. RESTAVRACIJO, dvo-, or -stanovanjske in prometne industrije, vr. lep gostilniški in sferi deli vrt, kompletne inventarje, gospodarska poselja, kupcu krasna eksteriora taligrada, Din 150.000;

ENONADST. HIŠE ob Trzinjski cesti, veliki vrt, tačaj prosta, dva stanovanja, 200.000 Din;

KONFEKCIJSKO TROVINO s bogatim inventarjem, salog, lokalom in delavnico, Din 170.000;

Oddam v zakup ali prodam v Studenih pri Mariboru pri cerkvi lepo hišo na vrtu s trgovskimi lokali, koncesije, pramnih stanovanjem in vrtom. Priporočila se osebnim ogled. Segodaj, lastnik.

Vinogradsko posestvo

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Priloga hiša

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Hiša z gostil. koncesijo

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Hiša s kovačnico

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Trgovce

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Dama srednje starosti

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Na stanovanje

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Majhen lokal

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Majhno skladišče

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Čedno sobo

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Mesečna soba

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Na hrano in stanovanje

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Opremljeno mes. sobo

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Dva kavalarja

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Znanja želi

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Znanja želi

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Na stanovanje

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Majhen lokal

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Majhno skladišče

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

100.000 Din posojila

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Redka priložnost!

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Kdo bi posodil

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Družabnika

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Dva kavalarja

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Znanja želi

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Znanja želi

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Na stanovanje

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Majhen lokal

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Majhno skladišče

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Alaska

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Zaloga klavirjev

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Črna planina

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Zlata verž, zapostavljena

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Agentura

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Na dobro hrano

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Naročajte, čitate in razširite "JUTRO"

Stroji za sladoled.

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Priloge: "Mali oglasi" vsak dan 1 Din

Lucifer

«Nič nenavadnega ne najdem na njej.» zamrmram.

Votlo bobnenje groma mi odgovori. «Dobro bi bilo,» pravim z nemirnostjo v glasu, ki je lastna nervoznim ljudem ob nevihtah, «dobro bi bilo, da zapre okno.»

«Torej ne razumeš?» me vpraša Herman, ne moneč se za moje prošnje.

«Ne! Mar ti misliš, da one besede kaj pomenijo? Pravzaprav je vsak globus živ, saj se vrti in govori našemu duhu, našim očem. Vprašaj ga, odgovori ti bo: samo ob sebi umevno!»

«Kako umevno?»

«Menda vendar!» vzkliknem malce nepotrpeljivo, da je Herman tako zadržan, še bolj pa, ker se ni zmenil za moje prošnje, naj zapre okno. «Ne norčujem se! Če hočem na primer pokazati kako mesto, reko, goro, vprašam globus, in on mi odgovori!...»

«Tudi jaz,» odgovori nekam zasmehljivo Herman Blaff, «tudi jaz sem si govoril kakor pravkar ti. A poznal sem dobro umrlega Wellicha: bil je čudak, a nikdar ni govoril nesmiselnih besed!... In te gotoke besede, ki mi jih je zapustil na globusu, bi bile nesmiselne, če bi si jih naj razlagal na tvoji način!...»

Blisk nama očepi oči in takoj za njim pretrese mogočen grom ozračje. Dež se vsuje na zemljo.

«To bo lepa nevihta,» meni Herman in vstane.

Mislil sem, da najle zapret okno, in sem se že veselil. A on se le nagne skozi okno in pogleda naokrog, potem pa se zopet ozre vame. Jaz pa mu pravim, kajti moje misli se niso mogle odtrgati od nevarnosti, ki nama je pretla od nevihte, ki je zunaj besnela:

«Včeraj so listi poročali, da je strašen orkan popolnoma uničil neko mesto v Ameriki... Kakor se mi zdi bo tudi ta nevihta!...»

Takrat pa skočim iz naslanjača, v grlu me nekaj zgrabi in jezik se mi priljeplja na nebo.

«Kaj pa ti je?» vpraša Herman. Niti besedice ne morem izdaviati. S silnim naporom se končno pomirim in vprašam:

«Nisi-li videl... globus se je zavrtel!»

«No, no, Wilfried, pomiri se!» se nasmeje Herman.

«Zavrtel se je, ti pravim, zavrtel se je!... Ko sem izgovoril besedo Amerika, se je nakrat zavrtel!... In glej, pred mojimi očmi je zdaj Amerika!»

Spogledava se in on poblebi.

«Kako si blid,» zamrmra potem.

«Ali veš to gotovo?... Nisi imel halucinacij?... Nevihta... Hočeš, da zaprem okno?»

Sram mi postane tisti hip, in malo mirneje mu pravim:

«Ne bodiva no! Saj je otročje! Globus se je zavrtel, verjemi mi!... A saj ni na stvari nič, da bi se morala bati Preizkušiva stvar, hočeš?...»

Nič več nisem mislil ni na nevihto, niti na to, da je okno odprto. Nič več nisem videl bliskov, ki so treskati od minute do minute; nič več se nisem zmenil za grom, ki je skoro neprestano pretresal ozračje.

«Herman! Oglej si zdaj oblo! Vidiš, Amerika je pred nama... Tako, zdaj sva si antipoda... Dobro! In pazi,

izgovori besedo Ameriko... Tako bova na jasnem!...»

Herman se s široko razprtimi očmi ozre na globus, nekaj časa še okleva, potem pa se nakrat odloči in rezko izpregovori:

«Amerika!»

In glej, globus se je zavrtel! Dá, zavrtel se je od desne na levo! Hitro in živahno, nato pa se je sunkoma ustavil!... In pred mojimi očmi se je pojavilo kineško carstvo in Hindustan!...

«Prusijal!» kliknem tjavendan.

Krogla se zavrti za tri četrtine vrtljaja, in pred menoj leži Prusijal!

«Vedeti moram, kaj tiši za temi!» vpije Herman ves iz sebe, «vedeti moram!»

S temi besedami zgrabi globus za stojalo in stoče z njim k oknu — in sklanjajoč se skozi okno v dnevno svetlobo, išče mrzlično na krogli skritih gumbov, razpok in podobnega... Tedaj se tudi jaz namorim k njemu...

A strašen blisk mi vzame vid. Noge mi klecnejo in le s težavo se vzdržim poknel. Ko pogledam okrog sebe, vidim svojega prijatelja na tleh.

Planem k njemu... A nič več nisem videl znanega Hermanovega obraza. Ta obraz tam na tleh je ves črn, ozkan kakor oglje, poleg njega pa leži neki čuden stvar... Strela, ki je nbiša Hermana, je požgala in prej kakor v eni sekundi uničila trdno, polbarvano zgornjo plast globusa. Le noge so mu ostale nepoškodovane — kar pa je stalo na tleh je ves črn, bila neka čudna zmes majhenkih mehankov, brezštevilih in nedoumljivih...

In ko so mi uhajali iz ust vzkliki in instinktivne besede, sem opazil, da so nekateri deli mehankama slični ustroju fonografa in so bili čudovito občutljivi

za glasovo, prihajajoče iz mojega grla...»

Wilfried umolkne. Potem pa zopet smehljaje nadaljuje:

«Po onem vzorcu sem si tudi jaz napravil globus, a v večjem merilu; a moj globus se ne suče samo okrog ene osi, marveč sem mu napravil še ono osi, pravokotno na prvo, ki je šla skozi ekvator. Razen tega sem tudi še sicer spopolnil profesorjevo iznajdbo, tako da se moja obla giblje na vse strani, kakor je treba, da vidiš začeljni kraj na njej natančno pravokotno... Evo ti globusa, Gló, nudim ti ga v dar in te prošim, da ga ne odbiješ. A preizkusi takoj, da-li pravilno deluje. Treba mi je le pritisniti na ta-le gumb, in obla postane dovzeta za človeški glas in za zloge geografskih imen, napisanih na njenem površju.»

S temi besedami Wilfried vstane in stopi k obli. Nato pritisne na slonokosteni gumb na kovinskem podnožniku in se zopet vrne k najvišjemu gozpodu.

Gló izgovori z važnim glasom:

«Labrador!»

V istem hipu se krogla skloni in zavrti in obstoji.

Obala Labradorja, severozahodno od Kanade, se pojavi pred Luciferjevimi očmi.

IX.

«Ne bo lahko!»

Istočasnost dogodkov je včasih čudovita! Kavalir jih Usoda srečno izbere, se roli 18. brumaire, če pa jih nemilostno porazdeli, nastane Waterloo! Istega dne, 4. junija, v istem trenutku, ko sta Gló in Wilfried v stekleni kupoli Warteške utrube na severnem tečaju zrla v čarobno kupo, v istem trenutku so se na rtiču Flora zbrali v posebni kabini podmornice

Uberalles Sainclair, Lourmel in sir Patrick Swire ter se zapirli z Rupertom VI. v veliko stekleno kletko, slično oni, v kateri je umrl rdečolasec Hunter v Auteillu.

Sainclair, Lourmel in sir Patrick so namreč nameravali Ruperta VI. hipnotizirati in izpraševati v radioaktivnem ozračju, ki je uničilo Luciferjev vpliv, a obenem podelilo molitju zmotnost nekake svetlovidnosti v brezmejne daljave.

Kajti predno bi začel izvajati svoj načrt košune ofenzive proti Luciferju, in njegovi utrdbi Warteck — ki mu je Rupert VI. razklil v enem prejšnjih hipnotičnih izpraševanj — je Nycetalope želel vodeti vse, kaj se godi v trdnjavi sovražnikov.

To jutro je bil Rupert VI. silno uboglavljen. In svetlovidnost njegova ni danes v ničemer zaostajala za preciznostjo, a katero je slika in opisoval, kar je videl in čul.

Sir Patrick je bil prvič v življenju priča hipnotični seansi. Vendar ni niti najmanj dvomil o resničnosti tujih vizij, ki jih je imel hipnotizirani Rupert VI., kajti Anglež je v zadnjih štirindvajsetih urah čul pripovedovati o tako čudovitih in nenavadnih dogodkih, da že ni mogel več dvomiti, niti se čuliti, bilo kar bilo. A ko je čul iz Rupertovih ust strašne, fantastične in neopeljive besede, ki jih je na severnem tečaju v istem času govoril Lucifer, razlagaje svojemu polbratru ustroj teledrama, so se siru Patriču pojavili še zadnji ostanki zaprepaščenja in osuplosti, ki jih je za vsak slučaj še imel pripravljene na dnu možganov. A kot pravi Anglež tega ni kazal na zunaj, in njegov obraz je ostal negiben.

Sainclaira in Lourmela so istočasno navdajali povsem nasprotni občutki:

(Dalje prihodnje)

Barvne trakove,
karbon-papir-indigo
L. BARAGA, LJUBLJANA,
Selenburgova ul. 6 I.

Pozor, plesalci!
Perilo, kravate, rokavice
itd.
po znatno znižanih cenah
pri 97 IV
R. Sinkovič nasl. K. Soss,
Ljubljana, Mostni trg 19.
NE ZAMUDITE PRILIKE!

Zidarski polir
vešč pri gradnji mostov in zidov, se izšče s 1. marcem pri gradnji železnice Knin-Prihudič. Prednost imajo oni, ki so že bili zaposleni pri takih železniških delih. Ponudbe in zahteve na: Primorsko gradjevno društvo s. o. j. Knin.

Težke delavske in vozne konje
štiri- do šestletne
dobavlja vedno po najcenejših cenah
Julio Hoffmann
ČAKOVEC (Jugoslavija)
Telefon št. 31 619

ZASTOPSTVO.
Agentura in komisija v Ljubljani z lastno pisarno, telefonom in skladišči prevzame še nekaj zastopstev ali komisijsko zalogo. Cenj ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Zastopnik 1000“.

Velika zaloga vsega elektrotehniškega materiala
motorjev
svetelnih teles
gradnje
elektrarn
inštalacije
Elektrotehnično podjetje
Leop. Tratnik
Ljubljana, Sv. Petra cesta 25.

ZAHVALA.
Za vsa tolažila polna sočutja ob pretrdi izgubi naše nepoznane sopranice, mame, stare mame, tete, tate in svakinje, gospe

Marije Višner
kakor tudi za toliko častno spremetvo pri pogrebu izrekamo uslo iskreno zahvalo.
Posebej se presrečno zahvaljujemo cast duhovščini, uradniškemu sem-s onu, gosp. dr. Hubadu in gosp. ravateljju Fekliču za predčeno občutno obrabo.
Škofja Loka, dne 21. februarja 1914.
Založba rodbine: Višner, Vrančič, Blaznik.

Slavenska banka d. d.
ZAGREB
PODRUŽNICA: LJUBLJANA

Delniška glavnica Din 50.000.000.—
In rezerve preko Din 12.500.000.—

PODRUŽNICE:
Beograd, Bjelovar, Brod n. S., Celle, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Murska Sobota, Novi Sad, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Šibenik, Vršac, Wien.

EKSPozITURE:
Rogaška Slatina (sezonska), Škofja Loka in Jesenice.

AGENCIJI:
Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

AFILIJACIJI:
Slovenska banka, Ljubljana,
Jugoslavenska industrijska banka d. d., Split.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Hiša v Šoštanju komaj ranovo zidana, a še ne popolnoma dogotovljena,
761/a
se lahko kupi.
Poizve se pri R. Ritošku, trgovcu v Šoštanju.

Rabilni nujno
dve drobilnici (Strassendecker)
rabljeni, če ravno ne v najboljšem stanju, toda defekt je sporočiti na naslov Venceslav Višar, Ljutomer. 762/a

IVAN ZAKOTNIK LJUBLJANA
Dunajska cesta št. 46
Telefon št. 379 mestni tesarski mojster Telefon št. 379
Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje L. t. d.
Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.
Parna žarn. Tovarna furnir'a.

Trboveljski premog in drva
dohavlja
Družba ILIRIJA, Ljubljana, Kralja Petra trg 8. Telefon 224.
Plačilo tudi na obroke.

Tvrška CARO & JELINEK
mednarodna odpremiška delniška družba, podružnica Maribor
si usoja nazniniti cenj, klijenteli, da je v današnjem dnem preselila svoje pisarne iz Lokarnaške ulice št. 7
v Kopitarjevo ulico št. 11
„Vila Feldbacher“, nasproti glavnega kolodvora, telefon št. 143
ter prosi obnem. da se ji blagobutno obrni do sedaj izkazano zupanje.
Z odličnim spoštovanjem
Caro & Jelinek d. d.

Krompir
debel, zdrav, prebran, bel in rožnat, kupujem za dobavo takoj. — Ponudbe z označbo najnižje cene je poslati na adresu:
Predojevič, Nova Grad ška.

Dalmatinske rožiče
nudi najcenejše s svojega skladišča
Jugoslavina prometno d. d.
Zagreb, Gajeva ul. 10

Najcenejše in najboljšje
50 476
vžigalice
iz Tovarne vžigalic v Rušah.

Ostješka Zelenovalnica in tvornica za stroje d. d.
Ostjek
1400
dva izurjena
livača
za kobilensko delo in evrga
mizarja
za modelo. 793/a

Poceni
čoko perjol
Kilogram sivca opulčenega perja 65 D. a, na pul 60 D. a, belo 80 D. a, belo 90 D. a, belo 100 D. a, belo 110 D. a, belo 120 D. a, belo 130 D. a, belo 140 D. a, belo 150 D. a, belo 160 D. a, belo 170 D. a, belo 180 D. a, belo 190 D. a, belo 200 D. a, belo 210 D. a, belo 220 D. a, belo 230 D. a, belo 240 D. a, belo 250 D. a, belo 260 D. a, belo 270 D. a, belo 280 D. a, belo 290 D. a, belo 300 D. a, belo 310 D. a, belo 320 D. a, belo 330 D. a, belo 340 D. a, belo 350 D. a, belo 360 D. a, belo 370 D. a, belo 380 D. a, belo 390 D. a, belo 400 D. a, belo 410 D. a, belo 420 D. a, belo 430 D. a, belo 440 D. a, belo 450 D. a, belo 460 D. a, belo 470 D. a, belo 480 D. a, belo 490 D. a, belo 500 D. a, belo 510 D. a, belo 520 D. a, belo 530 D. a, belo 540 D. a, belo 550 D. a, belo 560 D. a, belo 570 D. a, belo 580 D. a, belo 590 D. a, belo 600 D. a, belo 610 D. a, belo 620 D. a, belo 630 D. a, belo 640 D. a, belo 650 D. a, belo 660 D. a, belo 670 D. a, belo 680 D. a, belo 690 D. a, belo 700 D. a, belo 710 D. a, belo 720 D. a, belo 730 D. a, belo 740 D. a, belo 750 D. a, belo 760 D. a, belo 770 D. a, belo 780 D. a, belo 790 D. a, belo 800 D. a, belo 810 D. a, belo 820 D. a, belo 830 D. a, belo 840 D. a, belo 850 D. a, belo 860 D. a, belo 870 D. a, belo 880 D. a, belo 890 D. a, belo 900 D. a, belo 910 D. a, belo 920 D. a, belo 930 D. a, belo 940 D. a, belo 950 D. a, belo 960 D. a, belo 970 D. a, belo 980 D. a, belo 990 D. a, belo 1000 D. a, belo 1010 D. a, belo 1020 D. a, belo 1030 D. a, belo 1040 D. a, belo 1050 D. a, belo 1060 D. a, belo 1070 D. a, belo 1080 D. a, belo 1090 D. a, belo 1100 D. a, belo 1110 D. a, belo 1120 D. a, belo 1130 D. a, belo 1140 D. a, belo 1150 D. a, belo 1160 D. a, belo 1170 D. a, belo 1180 D. a, belo 1190 D. a, belo 1200 D. a, belo 1210 D. a, belo 1220 D. a, belo 1230 D. a, belo 1240 D. a, belo 1250 D. a, belo 1260 D. a, belo 1270 D. a, belo 1280 D. a, belo 1290 D. a, belo 1300 D. a, belo 1310 D. a, belo 1320 D. a, belo 1330 D. a, belo 1340 D. a, belo 1350 D. a, belo 1360 D. a, belo 1370 D. a, belo 1380 D. a, belo 1390 D. a, belo 1400 D. a, belo 1410 D. a, belo 1420 D. a, belo 1430 D. a, belo 1440 D. a, belo 1450 D. a, belo 1460 D. a, belo 1470 D. a, belo 1480 D. a, belo 1490 D. a, belo 1500 D. a, belo 1510 D. a, belo 1520 D. a, belo 1530 D. a, belo 1540 D. a, belo 1550 D. a, belo 1560 D. a, belo 1570 D. a, belo 1580 D. a, belo 1590 D. a, belo 1600 D. a, belo 1610 D. a, belo 1620 D. a, belo 1630 D. a, belo 1640 D. a, belo 1650 D. a, belo 1660 D. a, belo 1670 D. a, belo 1680 D. a, belo 1690 D. a, belo 1700 D. a, belo 1710 D. a, belo 1720 D. a, belo 1730 D. a, belo 1740 D. a, belo 1750 D. a, belo 1760 D. a, belo 1770 D. a, belo 1780 D. a, belo 1790 D. a, belo 1800 D. a, belo 1810 D. a, belo 1820 D. a, belo 1830 D. a, belo 1840 D. a, belo 1850 D. a, belo 1860 D. a, belo 1870 D. a, belo 1880 D. a, belo 1890 D. a, belo 1900 D. a, belo 1910 D. a, belo 1920 D. a, belo 1930 D. a, belo 1940 D. a, belo 1950 D. a, belo 1960 D. a, belo 1970 D. a, belo 1980 D. a, belo 1990 D. a, belo 2000 D. a, belo 2010 D. a, belo 2020 D. a, belo 2030 D. a, belo 2040 D. a, belo 2050 D. a, belo 2060 D. a, belo 2070 D. a, belo 2080 D. a, belo 2090 D. a, belo 2100 D. a, belo 2110 D. a, belo 2120 D. a, belo 2130 D. a, belo 2140 D. a, belo 2150 D. a, belo 2160 D. a, belo 2170 D. a, belo 2180 D. a, belo 2190 D. a, belo 2200 D. a, belo 2210 D. a, belo 2220 D. a, belo 2230 D. a, belo 2240 D. a, belo 2250 D. a, belo 2260 D. a, belo 2270 D. a, belo 2280 D. a, belo 2290 D. a, belo 2300 D. a, belo 2310 D. a, belo 2320 D. a, belo 2330 D. a, belo 2340 D. a, belo 2350 D. a, belo 2360 D. a, belo 2370 D. a, belo 2380 D. a, belo 2390 D. a, belo 2400 D. a, belo 2410 D. a, belo 2420 D. a, belo 2430 D. a, belo 2440 D. a, belo 2450 D. a, belo 2460 D. a, belo 2470 D. a, belo 2480 D. a, belo 2490 D. a, belo 2500 D. a, belo 2510 D. a, belo 2520 D. a, belo 2530 D. a, belo 2540 D. a, belo 2550 D. a, belo 2560 D. a, belo 2570 D. a, belo 2580 D. a, belo 2590 D. a, belo 2600 D. a, belo 2610 D. a, belo 2620 D. a, belo 2630 D. a, belo 2640 D. a, belo 2650 D. a, belo 2660 D. a, belo 2670 D. a, belo 2680 D. a, belo 2690 D. a, belo 2700 D. a, belo 2710 D. a, belo 2720 D. a, belo 2730 D. a, belo 2740 D. a, belo 2750 D. a, belo 2760 D. a, belo 2770 D. a, belo 2780 D. a, belo 2790 D. a, belo 2800 D. a, belo 2810 D. a, belo 2820 D. a, belo 2830 D. a, belo 2840 D. a, belo 2850 D. a, belo 2860 D. a, belo 2870 D. a, belo 2880 D. a, belo 2890 D. a, belo 2900 D. a, belo 2910 D. a, belo 2920 D. a, belo 2930 D. a, belo 2940 D. a, belo 2950 D. a, belo 2960 D. a, belo 2970 D. a, belo 2980 D. a, belo 2990 D. a, belo 3000 D. a, belo 3010 D. a, belo 3020 D. a, belo 3030 D. a, belo 3040 D. a, belo 3050 D. a, belo 3060 D. a, belo 3070 D. a, belo 3080 D. a, belo 3090 D. a, belo 3100 D. a, belo 3110 D. a, belo 3120 D. a, belo 3130 D. a, belo 3140 D. a, belo 3150 D. a, belo 3160 D. a, belo 3170 D. a, belo 3180 D. a, belo 3190 D. a, belo 3200 D. a, belo 3210 D. a, belo 3220 D. a, belo 3230 D. a, belo 3240 D. a, belo 3250 D. a, belo 3260 D. a, belo 3270 D. a, belo 3280 D. a, belo 3290 D. a, belo 3300 D. a, belo 3310 D. a, belo 3320 D. a, belo 3330 D. a, belo 3340 D. a, belo 3350 D. a, belo 3360 D. a, belo 3370 D. a, belo 3380 D. a, belo 3390 D. a, belo 3400 D. a, belo 3410 D. a, belo 3420 D. a, belo 3430 D. a, belo 3440 D. a, belo 3450 D. a, belo 3460 D. a, belo 3470 D. a, belo 3480 D. a, belo 3490 D. a, belo 3500 D. a, belo 3510 D. a, belo 3520 D. a, belo 3530 D. a, belo 3540 D. a, belo 3550 D. a, belo 3560 D. a, belo 3570 D. a, belo 3580 D. a, belo 3590 D. a, belo 3600 D. a, belo 3610 D. a, belo 3620 D. a, belo 3630 D. a, belo 3640 D. a, belo 3650 D. a, belo 3660 D. a, belo 3670 D. a, belo 3680 D. a, belo 3690 D. a, belo 3700 D. a, belo 3710 D. a, belo 3720 D. a, belo 3730 D. a, belo 3740 D. a, belo 3750 D. a, belo 3760 D. a, belo 3770 D. a, belo 3780 D. a, belo 3790 D. a, belo 3800 D. a, belo 3810 D. a, belo 3820 D. a, belo 3830 D. a, belo 3840 D. a, belo 3850 D. a, belo 3860 D. a, belo 3870 D. a, belo 3880 D. a, belo 3890 D. a, belo 3900 D. a, belo 3910 D. a, belo 3920 D. a, belo 3930 D. a, belo 3940 D. a, belo 3950 D. a, belo 3960 D. a, belo 3970 D. a, belo 3980 D. a, belo 3990 D. a, belo 4000 D. a, belo 4010 D. a, belo 4020 D. a, belo 4030 D. a, belo 4040 D. a, belo 4050 D. a, belo 4060 D. a, belo 4070 D. a, belo 4080 D. a, belo 4090 D. a, belo 4100 D. a, belo 4110 D. a, belo 4120 D. a, belo 4130 D. a, belo 4140 D. a, belo 4150 D. a, belo 4160 D. a, belo 4170 D. a, belo 4180 D. a, belo 4190 D. a, belo 4200 D. a, belo 4210 D. a, belo 4220 D. a, belo 4230 D. a, belo 4240 D. a, belo 4250 D. a, belo 4260 D. a, belo 4270 D. a, belo 4280 D. a, belo 4290 D. a, belo 4300 D. a, belo 4310 D. a, belo 4320 D. a, belo 4330 D. a, belo 4340 D. a, belo 4350 D. a, belo 4360 D. a, belo 4370 D. a, belo 4380 D. a, belo 4390 D. a, belo 4400 D. a, belo 4410 D. a, belo 4420 D. a, belo 4430 D. a, belo 4440 D. a, belo 4450 D. a, belo 4460 D. a, belo 4470 D. a, belo 4480 D. a, belo 4490 D. a, belo 4500 D. a, belo 4510 D. a, belo 4520 D. a, belo 4530 D. a, belo 4540 D. a, belo 4550 D. a, belo 4560 D. a, belo 4570 D. a, belo 4580 D. a, belo 4590 D. a, belo 4600 D. a, belo 4610 D. a, belo 4620 D. a, belo 4630 D. a, belo 4640 D. a, belo 4650 D. a, belo 4660 D. a, belo 4670 D. a, belo 4680 D. a, belo 4690 D. a, belo 4700 D. a, belo 4710 D. a, belo 4720 D. a, belo 4730 D. a, belo 4740 D. a, belo 4750 D. a, belo 4760 D. a, belo 4770 D. a, belo 4780 D. a, belo 4790 D. a, belo 4800 D. a, belo 4810 D. a, belo 4820 D. a, belo 4830 D. a, belo 4840 D. a, belo 4850 D. a, belo 4860 D. a, belo 4870 D. a, belo 4880 D. a, belo 4890 D. a, belo 4900 D. a, belo 4910 D. a, belo 4920 D. a, belo 4930 D. a, belo 4940 D. a, belo 4950 D. a, belo 4960 D. a, belo 4970 D. a, belo 4980 D. a, belo 4990 D. a, belo 5000 D. a, belo 5010 D. a, belo 5020 D. a, belo 5030 D. a, belo 5040 D. a, belo 5050 D. a, belo 5060 D. a, belo 5070 D. a, belo 5080 D. a, belo 5090 D. a, belo 5100 D. a, belo 5110 D. a, belo 5120 D. a, belo 5130 D. a, belo 5140 D. a, belo 5150 D. a, belo 5160 D. a, belo 5170 D. a, belo 5180 D. a, belo 5190 D. a, belo 5200 D. a, belo 5210 D. a, belo 5220 D. a, belo 5230 D. a, belo 5240 D. a, belo 5250 D. a, belo 5260 D. a, belo 5270 D. a, belo 5280 D. a, belo 5290 D. a, belo 5300 D. a, belo 5310 D. a, belo 5320 D. a, belo 5330 D. a, belo 5340 D. a, belo 5350 D. a, belo 5360 D. a, belo 5370 D. a, belo 5380 D. a, belo 5390 D. a, belo 5400 D. a, belo 5410 D. a, belo 5420 D. a, belo 5430 D. a, belo 5440 D. a, belo 5450 D. a, belo 5460 D. a, belo 5470 D. a, belo 5480 D. a, belo 5490 D. a, belo 5500 D. a, belo 5510 D. a, belo 5520 D. a, belo 5530 D. a, belo 5540 D. a, belo 5550 D. a, belo 5560 D. a, belo 5570 D. a, belo 5580 D. a, belo 5590 D. a, belo 5600 D. a, belo 5610 D. a, belo 5620 D. a, belo 5630 D. a, belo 5640 D. a, belo 5650 D. a, belo 5660 D. a, belo 5670 D. a, belo 5680 D. a, belo 5690 D. a, belo 5700 D. a, belo 5710 D. a, belo 5720 D. a, belo 5730 D. a, belo 5740 D. a, belo 5750 D. a, belo 5760 D. a, belo 5770 D. a, belo 5780 D. a, belo 5790 D. a, belo 5800 D. a, belo 5810 D. a, belo 5820 D. a, belo 5830 D. a, belo 5840 D. a, belo 5850 D. a, belo 5860 D. a, belo 5870 D. a, belo 5880 D. a, belo 5890 D. a, belo 5900 D. a, belo 5910 D. a, belo 5920 D. a, belo 5930 D. a, belo 5940 D. a, belo 5950 D. a, belo 5960 D. a, belo 5970 D. a, belo 5980 D. a, belo 5990 D. a, belo 6000 D. a, belo 6010 D. a, belo 6020 D. a, belo 6030 D. a, belo 6040 D. a, belo 6050 D. a, belo 6060 D. a, belo 6070 D. a, belo 6080 D. a, belo 6090 D. a, belo 6100 D. a, belo 6110 D. a, belo 6120 D. a, belo 6130 D. a, belo 6140 D. a, belo 6150 D. a, belo 6160 D. a, belo 6170 D. a, belo 6180 D. a, belo 6190 D. a, belo 6200 D. a, belo 6210 D. a, belo 6220 D. a, belo 6230 D. a, belo 6240 D. a, belo 6250 D. a, belo 6260 D. a, belo 6270 D. a, belo 6280 D. a, belo 6290 D. a, belo 6300 D. a, belo 6310 D. a, belo 6320 D. a, belo 6330 D. a, belo 6340 D. a, belo 6350 D. a, belo 6360 D. a, belo 6370 D. a, belo 6380 D. a, belo 6390 D. a, belo 6400 D. a, belo 6410 D. a, belo 6420 D. a, belo 6430 D. a, belo 6440 D. a, belo 6450 D. a, belo 6460 D. a, belo 6470 D. a, belo 6480 D. a, belo 6490 D. a, belo 6500 D. a, belo 6510 D. a, belo 6520 D. a, belo 6530 D. a, belo 6540 D. a, belo 6550 D. a, belo 6560 D. a, belo 6570 D. a, belo 6580 D. a, belo 6590 D. a, belo 6600 D. a, belo 6610 D. a, belo 6620 D. a, belo 6630 D. a, belo 6640 D. a, belo 6650 D. a, belo 6660 D. a, belo 6670 D. a, belo 6680 D. a, belo 6690 D. a, belo 6700 D. a, belo 6710 D. a, belo 6720 D. a, belo 6730 D. a, belo 6740 D. a, belo 6750 D. a, belo 6760 D. a, belo 6770 D. a, belo 6780 D. a, belo 6790 D. a, belo 6800 D. a, belo 6810 D. a, belo 6820 D. a, belo 6830 D. a, belo 6840 D. a, belo 6850 D. a, belo 6860 D. a, belo 6870 D. a, belo 6880 D. a, belo 6890 D. a, belo 6900 D. a, belo 6910 D. a, belo 6920 D. a, belo 6930 D. a, belo 6940 D. a, belo 6950 D. a, belo 6960 D. a, belo 6970 D. a, belo 6980 D. a, belo 6990 D. a, belo 7000 D. a, belo 7010 D. a, belo 7020 D. a, belo 7030 D. a, belo 7040 D. a, belo 7050 D. a, belo 70